

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48. AS FELSŐBISZAGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 16 fillér. —

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, s a nyilvántartásra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

A nógrádi tüdővészesekért.

A statisztika rideg adatai szerint 1200 azon szerencsétlenek száma, kik Nógrádvarmegyében évenként a tüdővész áldozatául esnek.

Igen sokan vannak, a kik kellő intézkedések esetén, az életnek, családjuknak, a productív munkásságnak megmenthetők lettek volna. Ezren és ezren emelhetnek néma vádat társadalmunk látszólagos közönye ellen, a melyet ezen emberirtó kórral szemben tanusít.

Pedig e közöny annyival inkább megfejtethetlen, mert hisz vármegyénk közönsége, minden alkalommal tündöklő tanujelét adja annak, hogy az emberszeretet lélesítményei terén az elsők sorában kíván küzdeni, s a legnagyobb áldozatoktól sem riad vissza akkor, ha alkalom nyílik, hogy adományaival enyhítse a nyomor okozta nélkülözéseket, letörölje a szenvedés sajtoltá könnyeket.

Tehát nem is társadalmunk közönye, mint inkább e nagyfontosságú kérdésben szervezetlensége idézte elő azt, hogy a tüdővész pusztításaival szemben ezideig eredményesen szembe nem szállhattunk.

Kedvező változást idézett elő e téren belügyi m. kir. minister úrnak az az elhatározása, amely szerint a vármegye tulajdonát képező „Mária Valéria” kórháznak tüdővészesek befogadására alkalmas pavilonnal leendő kibővítésére 40.000 korona államsegélyt engedélyezett. Vármegyénk közgyűlése pedig kötelező kijelentést tett, hogy

a tüdővész elleni védekezés sikeresebbé tétele érdekében úgy hatáskörében, mint pedig társadalmi actio szervezésével közreműködni kíván.

Ily előzmények után meg van a lehetőség arra nézve, hogy az ily irány társadalmi tevékenység kellő eredményre s szenvedő embertársaink megmentésére vezetni fog.

És épen hazánkban a tüdővész elleni küzdelme a társadalomnak nemcsak általános emberbaráti, hanem elsősorban magyar faji érdekeknek a szolgálatában is áll.

Mert kétségtelen tény az, hogy az a kedvezőtlen halálozási arányzám, mely közegészségügyünket a nyugati culturállamokéval szemben oly sötét színben tünteti fel, elsősorban a tüdővész által megkivánt áldozatok megdöbbentően nagy számában keresendő.

Fajunkat pusztító ezen emberirtó kórnak egyik jelentős gátló tényezőjét a modern hygienia által megkivánt praeventiv intézkedések célszerű alkalmazása azonos népünk körében megismertetése és meghonosítása képezi.

Ezen cél szolgálatában kíván állani a tüdővész ellen védekező „Mária Valéria” vármegyei egyesület, melynek megalakítását gróf Malláth István és Prónay Mihályné szül. gróf Batthány Felicia célba vették.

Ez egyesületnek lenne feladata társadalmi tevékenység útján lehetővé tenni, hogy vármegyénkben mindazok a tényezők megvalósíttassanak, a melyek a tüdővész elleni sikeres védekezést lehetővé teszik.

E működése körében előmozdítani kívánja

az egyesület a vármegye tulajdonát képező „Mária Valéria” kórháznak tüdővészesek elhelyezésére és kezelésére alkalmas gyógyházzal (esetleg pavilonnal) leendő kibővítését. A vármegyei tüdővészesek felkutatása, nyilvántartása, elkülönítés, a gyógykezelés tartamára kenyérkereső nélkül hagyott családtagok segélyezése ect. szintén az egyesület feladatát képezi.

Sok ezer szenvedő embertársunk tekintetében jogosult várakozással ez intézmény működése elé.

Tudjuk jól: igen és igen sokoldalú az a kötelezettség, mely társadalmunkra az emberbaráti és kulturális feladatok teljesítése folytán hárul. Am fajunk megmentése, a nyugati culturállamok követendő példája egyaránt parancsolólag írja elé, hogy ez újabb megterhelhetés ejől el ne zárkozzunk, s e részben is méltók legyünk vármegyei társadalmunk nemes hagyományaihoz. Érezniük kell, hogy jelen korunkban, a jelenlegi socialis viszonyok közepette, jobban mint valaha, vannak ethikai kötelemeink, melyek teljesítését a szeretet törvénye írja elő.

Mindezekért az Isten áldását kérjük mindazokra, kik az embermentő ügynek kibontott zászlója alá szegődni készek.

Pénzintézeteink sérelme

A pénzintézetek elérkeztek a fehérviselelési képesség a legszélső határához és sajnálattal tapasztaljuk, hogy az általános adókulcsle szállításból éppen csak az a két adónem ha-

TÁRCZA.

Egykor

Kihül egykor majd a nap heve is.

Meghal az alkony az ég peremén.

Nem jön a hajnal, nem jön az élet

És nem jön a fény.

Meghal az álom, meghal a vágy is.

Megszűn' a lélek érzeni, fájni.

Megszűn' a láng is emésztve tűzét

Lángot imádni.

Sirva bolyong majd magában az élet,

A fényt, a sugárt egyre keresvén

Csend lesz az űrben S áll diadallal

A fekete rém.

Barcza Ferencz.

Uti vázlatok.

A Szécsényi Hírlap eredeti tárczája.

(Folyt.)

Milanó Felső-Olaszország legnagyobb városa. Lakosainak száma körülbelül 500.000. Forgalmi központja a Dóm-tér, melyhez északnyugatról csatlakozik a Piazza de Mercanti a régi Milanó központja.

A szállodák körül jelemlítendők: Hotel de Milán, Hotel Cavour, Hotel de la Ville, Metropol, a pályaudvar mellett a Palace Hotel.

Nevezetesebb útjai még a Piazza della Scala, Leonardí da Vince szobrával; a Piazza San Fedele, Manzoni emlékekkel; a Piazza Mentana a Mentanánál 1867-ben elesettek emlék szobrával, a Piazza Beccaria, Beccaria szobrával; a városház udvarán III. Napoleon lovás szobra áll; A Piazza d' Armin van a 30.000 néző befogadására alkalmas löversenyter, vele szemben áll egy diadalkapu, az Arco del Sempione, amelyet I. Napoleon kezdett meg és Ferenc császár 1838-ban fejezt be; a diadalkaput Pompeo Marcshei képei díszítik.

A Giardini publici a Porta Venezia és Nuova közt a legkedveltebb sétálóhely. Milánó leghíresebb épülete a hatalmas székesegyház, melyet többször elnevezték a világ nyolcadik csodájának (148 m. hosszú, 88 méter széles, a tornya 174 m. magas, területe 11.700 négyzetméter.) külső falain legalább 2000 márványszoborral és szobrocskával, a székesegyházat állítólag 1386-ban kezdték építeni gót styben; román homlokzatát I. Napoleon korában fejezték be; rajta számos építőművész dolgozott. A székesegyháznál régibb a San Ambrógio templom, a Karolingiak korából való oltárciboriummal. Egyébb jelentékeny épületek még a San Lorenzo Milanó legrégebb temploma; a Santa Marie delle Grazie, Bramantetól való szép kupolával és mellette a most lovaskaszárnyául szolgáló klastrom Leonardo da Vincitől eredő az utolsó vacsorát ábrázoló híres képpel; a Chiesa del Monastero Maggiore, a San Lorenzo-templom melletti antik Portikus 16 korintusi oszloppal; a Brera, egykoron jezsuita kollegium, jelenleg képzőművé-

gyatott ki, mely a pénzügyeket érdekli: a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és a tőkekamat adója megmaradván mindkettőnél az eddigi axorbitáns 10 százalékos adókulcs. Sérelmes ez a pénzügyekre azért, mert a régi 10%-os üzleti adó mellé az összes jövedelmeket terhelő új adó, a jövedelemadó járul; a tőkekamatadó 10%-os kulcsa pedig, súlyosbítva az új jövedelmi adóval, a takarékosági szellemet visszafeljeszteni és a takarékbetétet az eddiginél is nagyobb mértékben külföldre szorítani fogja, ahol, miként a szomszéd Ausztriában a takarékpénztári betétek után mindössze 1 1/2 %-os adó fizetendő.

Súlyos sérelmet látunk abban is, hogy a törvények egész sorozatában biztosított adómentesség dacára az adómenteseknek nyilvánított értékpapirokból származó jövedelmeket a tervezett reform az állam ígéretének megszegésével adóval sújtja.

Féjdalmasan panaszzuk továbbá, hogy a tervezett reformban a pénzügyeti adó kivételénél a mai három évi átlag nem érvényesül, hogy az adó köteles jövedelem meghatározásánál különösen a levonható és le nem vonható tételek megállapítása nem felel meg mindenben a méltányomosságnak és az adókivételénél az eddigi közvetlen és szóbeli tárgyalási eljárás helyébe a pénzügyi hatóság egyoldalú kivétel lép.

Legnagyobb sérelem azonban nem az, hogy eddigi adóterhek rendkívüli módon fokoztatnak, hogy adózási eljárásunk megnehezítetik, hanem, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvényjavaslatnak a köztudatban immár *szégyenparagrafus* neve alatt ismertetes 21 szakasza a pénzügyi hatóságát legnagyobb mértékben sértő, tevékenységüket megbélyegző rendelkezést tartalmaz, amikor külön 16 százalék uszoraadókulcsot állapít meg a pénzügyi hatóságokra, ha bármely módon nyújtott kölcsön után a kezelési vagy bármely más költségek hozzászámításával a jegybank azon évi legmagasabb kamatlábat 3 százalékkal meghaladó kamatot szed. Ez az uszoraadókulcs alkalmazandó akkor is, ha akár csak egy üzlet után, vagy az évnek akár csak legrövidebb szakára is szedetik a 3/-nál magasabb, tehát jelenleg 7%-ot meghaladó kamat.

szeti-csarnok számos gyűjteménnyel, udvarán a Canováól való I. Napoleon szoborral, amely a franciák császárat mint római imperátort ábrázolja; a nagy Ospedale maggiore 4000 beteg számára; a Galleria Vittorio Emanuele, Európa legszebb fedett árucsarnoka amelyet 8 millió líráért építettek, hossza 195 m. szélessége 145 m. kupolája 50 m. magas.

A királyi palota (1772-ből) szép freskókkal; az érseki palota (Arcivescovado) Pellegrinitől, szép oszloparkádokkal, szobrokkal és korintusi oszlopokkal az udvarain; a Galeazzo Albessi tervel szerint 1555-ben épített Palazzo Marino (1861-óta városháza); a Casa Taverna gyűjteménnyel; végül az igazságügyi palota. Diszes temetőjében van a világ legnagyobb krematoriuma. Színházai (12) közül a legjelentékenyebb a Teatro alla Scala, a nápolyi San Carlo színház után Olaszország legnagyobb, külföldön azonban igénytelen színháza 3600 néző helylyel, továbbá a Manzoni és a Verme színház. A

A pénzügyek — bármily jogosult volna is — az adóreformtól nem várták és nem várják súlyos adóterhek könnyítését. Azt azonban, úgy hisszük, méltán elvárhatják, hogy amikor adóterhek csaknem megkétszereződnek, az állam legalább ilyen megsegényítő és sok intézetet létalapjában meg-ingató rendelkezések felvételétől tartózkodjék.

Erről a szakasról annak indokolása azt mondja, hogy az uszoraesetek számának csökkentésére vétetett fell. Eltekintve azonban attól, hogy az uszora üldözése büntető, nem pedig adótörvénybe való, eltekintve továbbá attól, hogy az uszora törvény nem köli az az uszora fix (most pl. 7%-) kitevő kamatlábat: nem tudjuk megérteni, mivel adtak okot a magyar pénzügyek arra, hogy reputációjuk annyira csorbították, hogy a törvény még az adóval segítségével is igyekszik őket az uszoraesetektől visszatartani.

A hazai pénzügyek voltak azok, amelyek a 70-es években elharapódzott uszora megtörték és amelyek elszaporodása és éles versenye idézte elő a hitelnek oly rendkívüli olcsóságát és bőségét, amely csaknem a hiteltulengésbe vitt bele. Ezek az intézetek éppen nem szolgálták reá arra, hogy akkor, amikor a velük versenyző és a kormány, valamint a törvényhozás által erkölcsileg és anyagiilag támogatott hitelszövetkezetek adómentessége fentartatik, még különös megítélés tárgyává is tétessenek.

A mi felfogásunk szerint is joggal üldözendő uszora e szakasz nem fogja meggátolni, azt az egyet azonban igenis el lehet majd érni vele, hogy rosszhiszemű adósok névtelenül feljelentik az intézetet, minek következtében a pénzügyi közegek derűre-borura átkutatják az összes könyveket, bizalmatlanságukkal megfélemlítenék az intézetet és az egyes üzletek vexatorius ellenőrzésével megbénítanák az egész hitelforgalmat.

Azt hisszük, nem kell folytatnunk. Ennyiből is látni lehet, hogy a tervezett reformnak fentemlített újításai pénzügyi hatóságunk és vele a közgazdasági életének olymértű veszélyeztetését jelentik, amelyekkel szemben az illetékes körök védelmét és támogatását kikérni nem csak joguk, hanem hazafias kötelességünk is.

jótekonysági intézetek (összesen 370) 3 millió líra évi jövedelemmel rendelkeznek.

A várost Livius szerint a gallusok alapították. Krisztus előtt 603 körül, amikor Mediolanum volt a neve. A rómaiak után Laugobard uralom alá került 962-ben. Krisztus után már a német császársághoz tartozik. Hosszabb ideig a „credenza” (egy állandó bizottság) intézte ügyeit. 1545-ben spanyol uralom alatt áll, 1715-ben azonban osztrák birtok lett. 1796-ban Napoleon elfoglalta Milanot is, sőt 1805-ben ismét visszakerült Ausztriához, az 1848-iki forradalom alatt Radecky ugyan elhagyta a várost, de még a nyár folyamán visszatért. Az osztrákok elleni felkelések két ízben is megismétlődtek (1849 és 1853) de mindkettőt sikerült az osztrákoknak elfojtani. 1859-ben az osztrákok végképpen elhagyták Milanot s a villafrencial béke után Napoleonnak adták át, aki Lombardiával együtt, annak fővárosát is átadta Piemontnak.

(Folyt. köv.)

A szécsényi temetők.

Ha egy városnak megvannak a feltételei a fejlődéshez, sőt földrajzi fekvése már elő is segíti azt, kell, hogy kutassa, kell, hogy keresse azokat az előnyöket, melyeket saját javára kiaknáthat és azokat az akadályokat, melyeket a haladás útjából el kell, hogy hártson. Ezt nem azért mondom, mintha a szécsényi városi hatóság ebbeli feladatának nem felelne meg.

Sőt én magam is ismerek intézkedéseiből többet, amelyek nagy életvalóságra és a haladás akarására vallanak.

De maradt ránk a multból egy nagy hiba, melyet mindeddig nem akadt szem észrevenni, és nem akadt ajk említeni. E lap már létezésénél fogva is jogosult arra, hogy figyelmeztesse az illetékes hatóságot, a temetők közegészségügy ellenes és káros fekvésére.

A nagytemető (róm. kath. és evang.) magasabban fekszik mint Szécsény lakott helyeinek bár melyik pontja.

Szerény véleményem szerint, már amugyis kevés vízbőségű tájék földalatt levő forrásaiknak kis vízválasztójába a temető is befekszik. Azt mondanom sem kell, hogy a kutak vizei nem egészségesek teljesen; azt eldöntötték azok a szakértők, akiket annak idején idehívott a város, mert artézi kutat volt hajlandó furatni. Az egyedüli tisztavízű kut az u. n. „kőkut”, de hol kint fekszik ez központtól! A csurgó tisztaságához pedig szó fér.

Az a sok járvány, ragályos betegség mely Szécsénybe valósággal időszakoszerűleg dühöng nem csak a gondatlanságnak, s az időszakok változásának, hanem a temető rossz fekvésének is tulajdonítható. Mert a halottak alatt lefolyó víz a legtöbb kut forrásává lesz. Ennek tetejébe jön még az a szokás, hogy a hullákat nem elég mély sírokba hantolják el. Ennek bizonyítékául elég azt felhoznom, hogy ha ez ember nagyobb esőzés után át megyen a temetőn, kénytelen az orrát be dugva nem tudom milyen érzések közt sietni, mert ott bűzös a levegő. Akinek kételyei vannak ez iránt, vagy nem tapasztalta, várja meg a tavaszt és az olvadás nagymértékben való jelentkezése után állítson be a temetőbe!

Az izraelita temető már a városban befekvése által is törvény ellenes!

Igen, a szécsényi temetők használatát be kell szüntetni. Hasonson a város bármely leljebb fekvő helyen új temetőt. Ezt kiáltják nagy némaságukban is azok a rövid kis fekete koporsók, amelyeket tucat számba visznek egy-egy járvány alkalmával a sírgödörökbe. És azt kívánja minden ember aki át tudja látni ezeknek a temetkezési helyeknek káros voltát.

H I R E K.

Casínó közgyűlés. A Casinói közgyűlése e hó 16-án lett volna megtartandó, azonban, miután a tagok határozatképes számban meg nem jelentek, bizonytalan időre elhalasztották. E hírünk kapcsán több impresszióknak akarunk kifejezést adni. Első az, hogy csodálatos az a közöny, amelyet némely casinói tag tanúsít, hogy a Casinóban hónapról-hónapra nem lehet látni, már pedig egy Casinó csak akkor felelhet meg a hivatásának, ha a tagok látogatják is. Másodszor: az alapszabályoknak azon részét, mely szerint a casinó hirdetései a helybeliekkel a fekete táblán közöltek, éppen az első oknál

fogva megváltoztatandó lenne úgy hogy a helybeli tagok körözüvény után értesíttessenek s csak helyeselni tudjuk Pokony Pálnak e részbeni felszólalását melylyel ezen kérdést a közgyűlésen szóba hozta. Harmadszor: a Casinóban sokszor oly hirdetések vannak, amelyeknek elintézése nem ily utat és módot igényel, mert így az idegen vendégeknek — akik elég gyakran tisztelnak meg bennünket látogatásukkal — furcsa fogalmaik lesznek a mi Casinónk tagjainak műveltségéről és erkölcsi integritásáról. Sapienti sat!

Közgyűlés. A szécsényi takarékpénztár részvénytársulat f. hó 17-én tartotta 37 évi rendes közgyűlését. Szigethy Ferencz miniszteri osztálytanácsos elnökle mellett. Megválasztottak: Intézeti elnökül: Pintér Sándor, alelnökül: Szigethy Ferencz, Igazgatósági tagokul: Gottstagh Lajos, Révay Sándor, Szimonidesz János, Vampetich Ferencz, eddigi tagok és gróf Pejachevich Mikó Endre. Felügyelő-bizottsági elnök lett: Dr. Kardos Sándor. Tagok: Nemes György, Deusch Márk és Foglár Géza, eddigi tagok és Bolgár Miklós. A közgyűlés megbizta az igazgatóságot, hogy a módosított alapszabályok értelmében az eddigi 120,000 korona alaptőkét egyelőre a tartaléktőkéből 240,000 koronára felemelje.

Községi előjárók választása. Városunkban f. hó 19-én választották Baross Árpád járási főszolgabíró elnökle alatt a községi előjárókat. Megválasztottak: községi hírnök: Bölöny Ödön, helyettes bíró: Varga János, pénztárnoknak: Pardička János egyhangulag, közgyám lett Zubovits István szótöbbséggel. Tanácsnokok lettek: Podhraczký Antal Bayer Sándor, ifi. Rádi János, Stéger István, Rádi András, Rádi Gábor, Alács Imre, Seres Ferencz, Meleg Menyhért, Virág Ferencz, Szepessy József, Pardička János.

Vadászat. A szécsényi vadásztársulat f. hó 16-án, a szécsényi határban körvadászot tartott, melyen 18 vadász vett részt. A szerencse nagyon kedvezett a vadászoknak, mert összesen 101 darab nyulat lőttek, amely szám a mi vadászegységünk mellett rendkívülnek mondható.

Megkezdődött a tanítás. A járványos betegségek miatt már huzamosabb idő óta zárva volt iskolánk f. hó 19-én hatósági engedéllyel újból megnyitottak.

A szécsényi iparos és kereskedő ifjak önképző és önművelődési köre 1909. évi január hó 24-ikén „Ujvilág” szálló összes termeiben saját alapja javára álarcos bált rendez. Belépti bij személyenként 2 kor. Családjegy (3 személyre) 3 kor. kezdete este 8 órakor.

A balasagymartai állami főgimnázium. 1909 évi február hó 3-án a vármegyei székház nagytermében tartja táncmulatsággal egybekötött hangversenyét. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. A tiszta jövedelmet a főgimnázium ifjúsági segélyező egylete javára fordítják, ezért is Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtáz a tanári kar és az ifjúság. Jegyek előre válthatók Selmeczy Sándor úr cukrászdájában. A műsor egyes számai alatt az ajtók zárva lesznek.

Öngyilkosság. Andó Mátyás nagybárányai gazdalegény a fölötti bánatában, hogy szeretője őt elhagyta és más legényhez akart nőül menni f. hó 16-án revolverrel szíven lötte magát, s rögtön meg is halt.

A sicíliai és kalabrial földrengés áldozatai javára folytatólag a következő adományok érkeztek szerkesztőségünkhöz: Pokorny Pál 10 kor.; Dr. Finger Vilmos Ágost 10 kor.; Dr. Kardos Sándor, Podhraczký Antal, Décsi Alfréd, Emödi Vilmos, Barok József, Dr. Gutfreund Emil, Bayer Sándor, Szenhite Kálmán és Fertő Ferencz 2—2 kor.; Schlésinger Gáborné, Schück Ferencz, Vecsei

Márton, S. K., Molnár Sándor, Ilencsik József, Váradi Rezső, Pokorny M. és társa, Reiner Mór, Hoffman Gyula, Lazits, Lengyel Sándor, Török József, Popovics János és Dr. Bayer Miksa 1—1 korona; N. N., Stern Dezső, Tangl Oszkár 50—50 fillér; N. N., N. N., N. N., N. N. 40—40 fillér; összesen 46 kor. 10 fillér. Összes gyűjtésünk 69 korona 10 fillér.

Megölte az apját. Barta János Jani karancssági lakos folytonos viszálykodásban élt családjával, különösen feleségével a kit gyakran tetteleg is bántalmazott így legutóbb folyó hó 19-én is amikor részeg állapotában ismét bántalmazta feleségét kinek 17 éves József nevű fia sietett a védelmére, mint az apa fiát egy kalapáccsal leakarta ütni, a fiú azonban ebben megelőzte és késével nyakon szurta minek következtében Barta János azonnal meghalt. A tettes azonnal jelentkezett az ottani csendőrségnél. A bíróság részéről Simonyi albiró, dr. Malissa joggyakornok, dr. Kardos és dr. Márer orvosokkal kiszálltak a tett színhelyére.

Uj bortörvény életbeléptetése. Az új bortörvény január hó 1-én lépett életbe. E törvény értelmében a bor szeszezése, cukrozása, mazsolával való javítása el van tiltva, Azok a borok azonban, amelyek ily módon még a törvény életbeléptetése előtt készültek, egy évig még forgalomba hozhatók. Az új törvény elrendeli, hogy azokat a cukor, vagy mazsola felhasználásával készített édes borokat, melyek az új törvény életbelépte előtt állítottak el, egy hónap alatt, tehát legkésőbb január hó 31-ig be kell jelenteni az illetékes első foku hatóságnak (a főszolgabírónál, vagy a polgármesternél.) A törkölybor forgalomba hozatala január hó 1-től kezdve feltétlenül tilos, a törkölybor jövőre csak a kis szőlősgazdáknak és csak saját házi szükségletükre lesz szabad készíteni, még pedig szigorú korlátozások között. A tokai borvidéket az új törvények zárt területé alakította oly értelemben, hogy oda január hó 1-től kezdve más dombvidékről származó bort csak a miniszter által feljogosított hatóság engedélyével szabad bevinni.

A trágyázásról.

I.

A Tisza alsó folyásánál, ahol a milyen mélyen csak leásni bírnak, mindig televényben ásnak, nem kell annyira latra venni, mit vesznek el táperőben a földtől s mit pótolnak neki vissza; hanem ahol a földet termőképességében fenn kell tartani, vagy termőképességét fokozni, vagy termőképessé kell tenni, ott az, mit adunk termőerőben a földnek, első rendű kérdés.

Közhely, hogy művelés alatt nem állt természetűl sovány talajt okszorú művelés által, és ha a tápanyaggal nem telistele földnek tápláló erőben többet adunk, mint a mennyit elveszünk tőle, a talajt javítjuk s termőképességét fokozzuk: efelett tehát felesleges szót vesztegetni. A felett is, hogy művelés alatt eddig nem állt talaj a pusztta művelés alá vétellel javulhat. Viszont a termőerőben fenntartásról, a talaj termőképességének fokozásáról nem lehet eleget beszélni.

Ha a földemet olyan erőre bírom hozni, hogy felvihessem a hozamát 12 métermázsára, nem fogom beérni hattal. Természetszerű és ésszerű, hogy minél többet termeljek. És ha embere vagyok a foglalkozásomnak, idáig kell jutnom, hogy tisztában legyek vele, földemnek mi módon való javítása által mi eredményt várhatok. Mivel pedig földem egy esztendőben egyszer terem, ennél nem szabad évet veszítenem.

A ki e sorokat írom, feltételezem, a jó művelést, gondosságot, mikor a talaj javításáról emlékezem. Feltételezem az időjárás

esélyeit is. Utóbbira az áll, kell hogy tisztában legyünk vele, tápdus földben kedvezőtlen időjárás mellett nagyobb a termés, mint nem javított földben.

Legfontosabb, hogy szántó-vető foglalkozásban ne találgassak, hanem tisztában legyek vele, miféle tápanyagokra van szükség a földemnek, hogy a legteljesebb termést adja. Látni való: nem elég annyi tehát, hogy csak trágyázzam.

Annyit tudok különös tudás nélkül is, hogy lóhere után búzából redes termést várhatok, Különösen, ha egy kaszálást zölden alászántok, Hogy búkköny után is jó búzám lehet, Hanem ennyi és ilyenféle tudással nem biztos, hogy zöldágra vergődöm. Ennyi még nem számítás, és számítás nélkül kár megfognom az eke szarvát. Még az sem számítás, hogy dosztig tele tömöm a földemet istálló trágyával, azzal a gondolattal: elég annak ez így már hat évig is. Hanem számításban kell vennem, az ilyen trágyázás után földembe micsoda sorban, mit kell vetni, ehhez pedig számításba kell vennem, hogy az ilyen trágyázás közvetlen hatása meddig érezhető, az istálló trágya révén földemnek juttatott tápanyagból miféle fogy el előbb; mit kell pótolnom, mit kell többet adnom, hogy meghatározott fajú termő, növényemnek düstermését arathassam be.

Ma a jól gazdálkodás jó részben az életrevalóság kérdése; tervezés, szemtüleskedés, lelemény, számítás nélkül ödöngünk ideig-óráig valahogy, de utóljára is kénytelenek leszünk leszállni a lóról és beadni a kulcsot.

Látottak, hallottak, tapasztaltak után kézenfekvő, hogy trágyahalmainknak földünkbe bemélyítése mellett a műtrágya használásának a termés fokozásában nagy eredménye s így nagyértéke, nagy fontossága van. De ez most márt azt jelentette-e, hogy neki menjünk nyakló nélkül a műtrágya használásának? Egy szép napon arra virradva amint ez a nyugoti megyék egyes vidékein megtörtént, hogy műtrágyának állandóan mód felett erőltetése által természetűl tápdus talajok minden sava utolsó cseppig kilette sziva, s a teljesen erőtelenné vált talajok karba hozását nagy nehézséggel, nagy fáradsággal előlrol kellett kezdeni.

Mi hát a helyesút? miben van hát az igazság? Azt ohajtanám, azt várnám, hogy ezekre a kérdésekre első gazdák tapasztalatibbnál tapasztalatibb eseteik leglőival hozakodjanak elő. Ez volna, amiből gondolkodó fejek saját tapasztalásaik világánál ítéletök mérlegén felismernék a legjobbat, a legheylesebbet. Az tán csak senkit sem tart vissza, hogy titkot fedne fel közhaszonra? Ennél gondolkodásnak életre valóbb, be'elgyedni a vitába, minek általánosvá válása folyamán mindenki megtudhat olyant, amit eddig nem tudott, s hasznára fordíthatja. Vagy erről a kis kezdő ujságocskáról nem akarnak-e nagyok és kicsinyek tudomást venni? Csak egy előítélettel lesznek szegényebbek, ha leküzdik magokban ezt a nem akarást. Ha ez az ujság csak egy tenyérnyi helyet kínál nem volna szabad engedni ezt a helyet, hanem fel kellene használni tájékoztatásra, ismeretek szerzésére. Mert abból mindenkire ez háru. Mert ha ketten tudnak másféle egy-egy esetről, s közlik egymással, amit tudnak, egyik-egyik nemde kettőről fog tudni! Másikban valami tájékoztatót akarok közöni.

Folyt. köv.

8—1909. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szécsényi kir. járásbíróóság 1908. évi Sp. 544/4 számú végzése következtében dr. Essósy Béla ügyvéd által képviselt ipolysági takarékpénztár r. t. javára 431 kor. erejéig 1908. évi dec. hó 9 n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül lefoglalt és 829 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. I. Gyürky Pálnál 1 drb. őszborjú és 1 drb. tehén. II. Liptay Györgynél 2 ló, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbíróóság 1908-ik évi V. 480/7 számú végzése folytán 431 kor. tőkekövetelés annak 1908. év július hó 1-ső napjától járó 5¹/₂ kamatai eddig összesen 119 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított és árverés kitűzés 2 kor. 80 fill. költségek erejéig Pusztatercsen leendő eszközzésére 1909. évi január hó 28-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. évi január hó 7 napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

GRANTZ DAVID

könyvkötészete

Balassagyarmaton

Kossúth Lajos-ucta 6.

Elvállal mindennemű könyvkötői, valamint e szakmába vágó összes munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Díszdoboz munka, egyszerű és díszdoboz készítés.

KIADÓ TAKAS.

Szécsényben, a Kertalja-utcában, a gőzmalommal szemben, a mai kornak megfelelően épített házban 3 utcai szoba, konyha és élőkamra 1909. május 1-től kezdődőleg kiadó.

Bővebb felvilágosítást Kirperger István ácsmesternél kapható.

Házasság.

Én egy 35—40 év közötti hajdon, 20.000 korona készpénzzel és csekély ingallannal rendelkezem. Szeretnék nőül menni, 40—45 éves közötti önnálló — takarékos kereskedőhöz, ki ugyanilyen vagyonnal rendelkezik. Leveleket „Futva” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

Értesítés!

Van szerencsém a nagybecsű **Fogyasztási szövetségek** tekintetes igazgatóságait és az igen tisztelt vevő körömet értesíteni; hogy

Kramer Rezső és Ta.

(törköly-, szilviumfőzde és likörgyár)

Budapest, V., Lipót-körút 10.

cégnél a felügyelői állást elfoglaltam és egyben alázattal tudatom, hogy a fenti cég képvisellete érdekében rövidesen tiszteletem teszem.

Eddigi jóakaró támogatásukat és szives bizalmukat továbbra is kérve, maradok

nagy tisztelettel

WINKLER JÓZSEF,

Budapest, Rökk-Szilárd-u. 17.

24—1909. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szécsényi kir. járásbíróóság 1908. évi Sp. 493/5 számú végzése következtében dr. Essósy Béla ügyvéd által képviselt Erhardt Viktor javára 180 korona erejéig 1908. évi dec. hó 9-n. foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül és lefoglalt 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m. I. tehén, 1 borjú, 1 koca, 2 ló és 1 cséplőjárgány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbíróóság 1908-ik évi V. 558 számú végzése folytán 180 kor. tőkekövetelés ennek 1898. év december hó 14 napjától járó 5¹/₂ kamatai eddig összesen 122 kor. 10 fillérben bíróilag már megállapított és árverés kitűzés 3 kor. 20 fill. költségek erejéig Pusztatercsen, leendő eszközzésére 1909. évi február hó 1-ső napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. jan. hó 14. napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

19—1909. szám.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szécsényi kir. járásbíróóság 1908. évi Sp. 439/3 számú végzése következtében dr. Essósy Béla ügyvéd által képviselt Ipolysági takarékpénztár r. t. javára 350 K. és jár. erejéig 1908. évi július hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1620 K.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 kazal széna, 1 rövid és 1 hosszú-kocsi, 1 cséplőjárgány, 1 szécska vágó, 1 borjú, 1 tehén, 40 csomó búza, 23 csomó rozs és 65 csomó árpa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbíróóság 1908. évi V. 394/7 számú végzés folytán 350 kor. tőkekövetelés ennek 1908-ik év április hó 1-ső napjától járó 8¹/₂ kamatai eddig összesen 124 kor. 40 fill.-ben bíróilag már megállapított és árverés kitűzés 2 kor. 40 fill. költségek erejéig Pusztatercsen leendő eszközzésére 1909. évi január hó 28-ik napján délután 1/2. 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-ai értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. évi január hó 7 napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

„KRONOS”

A legújabb és a legjobb eddig létező
Petroleum izzófenyegő.

Fenyereje kb. 80-90 gyertyafény

vagy hatszorta erősebb, mint egy, lámpáé.

**Petroleum-fogyasztás a legerősebb lángnál 1 liter
16 égőóra alatt.**

Első és egyedüli petroleum izzófenyegő szabályozható legszitával és elszigetelt kanóczégőfelülettel; tehát

nincs szag, nincs robbanási veszély, nincs zaj, nincs korom, nincs sercegés, nincs különös szabályozás, nincs vörös, hanem fehér fény, nincs fémáttüzesedés.

Minden petroleummal ég. Azonnal világosságot ad. Minden 15^{cm} lámpához illik. Egyszerűen kezelendő.

Egyedüli raktár: Schlesinger A. fia cégnél Szécsény.

**Hirdetések a legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel
a „Szécsényi Hirlap”
kiadóhivatalában.**